ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 8.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, *27-го Января.* — 1848 — *Wilno. WTOREK, 27-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 20-го Января.

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, по случаю кончины Ея Королевскаго Высочества Принцессы Евгеніи-Аделаиды, сестры Его Величества Короля Французовъ, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ, на шесть дней, съ обыкновенными раздѣленіями, начавъ оный съ 3-го сего Января.

—

Высочайшими Грамотами, 28-го Октября, 7-го и 15-го Ноября 1847 года, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: отставной Генералъ-Лейтенантъ *Курнатовскій*, — Св. Александра Невскаго; Тайные Совѣтники, Сенаторы, Главные Директоры и Предсѣдательствующіе въ Правительственныхъ Коммисіяхъ Царства Польскаго: Юстиціи, *Вычеховскій*, и Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, *Стороженко* — Бѣлаго Орла.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 20-go Stycznia.

Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył, z powodu zgonu Jéj Królewskiéj Wysokości Xiężniczki Eugenii-Adelaidy, siostry N. Króla Francuzów, przywdziać u Najwyższego Dworu żałobę, na dni sześć, ze zwykłemi podziałami, poczynając ją od d. 3-go Stycznia r. b.

—

Przez Najwyższe Dyplomata, z d. 28-go Października, 7-go i 18-go Listopada r. z., Najmiłościwiéj mianowani zostali Kawalerami Orderów: dymissyonowany Jenerał-Porucznik *Kurnatowski* — Orderu Św. Alexandra Newskiego; Radzcy Tajni, Senatorowie, Dyrektorowie Główni, Prezydujący w Kommissyach Rządowych Królestwa Polskiego: Sprawiedliwości, *Wyczechowski*, i Spraw Wewnętrznych i Duchownych, *Storożenko* — Orderu Orla Białego.

СМѢСЬ.

—

Абд-эль-Кадеръ.

(Продолженіе).

(См. N. 6 Вил. Вѣстн.)

Между-тѣмъ, какъ во всѣхъ племенахъ толковали о чудесномъ явленіи Мулея Абд-эль-Кадера и съ восторгомъ произносили имя будущаго западнаго султана, Мели-Эддинъ и сынъ его, уединившись въ шатрахъ своихъ въ окрестностяхъ Маскары, проводили дни въ молитвахъ и въ размышленіяхъ надъ кораномъ. Но Арабы, нетерпѣливо желая узнать человѣка, посланнаго пророкомъ, начали толпами сходиться въ доаръ Маги-Эддина и приносили въ даръ оружіе, серебро, лошадей, домашнюю скотину, каждый по своему состоянію. Всѣ хотѣли преклонить колѣни предъ избранникомъ и коснуться края его бурнуса. Цѣлые два года длились эти посѣщенія, и каждый бедуинъ считалъ обязанностью хоть однажды въ жизни поклониться юному эмиру. Богатство и вліяніе его неимовѣрно возрастали со дня на день.

ROZMAITOŚCI.

—

Abd-el-Kader.

(Ciąg dalszy.)

(Ob. N. 6 Kur. Wil.)

Podczas gdy we wszystkich pokoleniach rozprawiano o cudownem ukazaniu się Muleja-Abd-el-Kadera i powtarzano z zapałem imie przyszłego Sułtana zachodu, Mahi-Eddin, i syn jego, zamknąwszy się w namiotach swoich, w okolicy Maskary, pędzili dni na modlitwie i rozważaniu Koranu. Atoli Arabowie, pragnąc co rychléj oglądać i poznać człowieka, który miał być posłańcem Proroka, zaczęli schodzić się tłumami do wsi Mahi-Eddina, niosąc mu w darze oręż, srébro, konie, bydło domowe, każdy wedle swojéj możności. Wszyscy chcieli uderzyć czołem przed wybranym i dotknąć się poły jego burnusa. Przez całe dwa lata trwały te pobożne pielgrzymki, i każdy z beduinów uważał za obowiązek, ażeby choć raz w życiu oddać pokłon młodemu Emirowi. Bogactwo i wpływ jego wzmagały się z dnia na dzień w sposób niepodobny do wiary.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 18 Января.

Вчера, въ первомъ часу по-полудни открыты были засѣданія соединенной сеймовой коммисіи. Немедленно по собраніи членовъ коммисіи въ присутственной залѣ государственнаго совѣта, дано было о томъ знать королевскому коммисару, кабинетному министру Бодельшвингу, который, въ сопровожденіи депутаціи и прочихъ министровъ, отправился въ присутствіе сеймовой коммисіи и открылъ засѣданіе рѣчью, въ коей, объявивъ о причинахъ собранія оной, сообщилъ ей, что королевскимъ повелѣніемъ назначены: князь Зольмсъ-Готензольмсъ-Лихъ, маршаломъ, а подполковникъ Адольфъ Роховъ, заступающимъ мѣсто его. Послѣ того маршалъ сейма, въ произнесенной рѣчи, просилъ снисхожденія товарищей, при отправленіи имъ сей трудной должности, потомъ пригласилъ восьми депутатовъ занять должность секретарей и наконецъ отсрочилъ засѣданіе до завтрашняго числа. Члены коммисіи, воскликнувъ троекратно: „Да здравствуетъ Король“, отправились потомъ въ дворцовую залу, гдѣ и были представляемы Королю, поодиначкѣ, своими маршалами.

— Коммисія соединенныхъ штатовъ состоитъ изъ 99 членовъ, имянно—отъ провинціи: Прусской находится 13; Брандебургской 13; Помераніи 13; Силезіи 12; Герцогства Познанскаго 13; Герцогства Саксонскаго 12; Вестфаліи 14, и Прирейнской провинціи 9.

— Изъ Кельна отъ 10 числа с. м. сообщаютъ слѣдующее: Въ нѣкоторыхъ газетахъ было сообщено, будто бы комитетъ сооруженія здѣшней каѳедры просилъ или намѣревался просить Папу, чтобы онъ удостоилъ своимъ присутствіемъ предстоящій юбилей каѳедры. Въ минувшемъ году была, правда, рѣчь о такомъ приглашеніи, но кельнскій архіепископъ отвергъ сей проектъ какъ несвойственный. Мы узнали однако, что опредѣлено поднести Папѣ адрессъ съ извѣщеніемъ главы католической церкви объ этомъ праздникѣ, и просьбою о благословленіи. Составленіе сего адреса предоставлено президенту Гроту и двумъ духовнымъ лицамъ.

— Изъ Познани сообщаютъ, что тамъ, въ слѣдствіе господствующей сильной стужи, замерзло нѣсколько человѣкъ, и въ томъ числѣ часовой, коего при разводѣ смѣны нашли неживымъ.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 18 stycznia.

W dniu wczorajszym, o godzinie 1-éj z południa, otwarte zostały obrady połączonéj Delegacyi Stanów. Skoro członkowie rzeczonéj delegacyi zebrali się w sali posiedzeń Rady Stanu, uwiadomili o tém przez deputacyą Królewskiego Kommissarza, Ministra gabinetowego, Bodelschwinga, który poprzedzony przez deputacyą, udał się łącznie z innymi Ministrami do sali obrad Delegacyi Stanów i zagaił je mową, w któréj powody jéj zwołania rozwinął; uwiadomił ją oraz, że Król, Xięcia Solms-Hohensolms-Lich Marszałkiem, a Podpółkownika Adolfa Rochow, zastępcą jego mianował. Po mowie Ministra, zabrał głos Xiążę Marszałek prosił kolegów o pobłażanie w tak trudnym obowiązku, powołał ośmiu delegatów na Sekretarzy, a następnie odroczył posiedzenie do dnia następnego. Członkowie Delegacyi wydali trzykrotne okrzyki: „Niech żyje Król!“ poczém przeszli do pokojów Monarchy, gdzie byli mu pojedyńczo przez właściwych Marszałków przedstawiani.

— Delegacya Stanów składa się z 99 członków, z tych prowincya Prusska liczy 13; Brandeburgska 13; Pomerania 13; Szląsk 12; Wielkie Xięstwo Poznańskie 13; Xięstwo Saskie 12; Westafalia 14; a prowincya Nadreńska 9.

— Z Kolonii piszą pod d. 10 b. m.: Niektóre gazety doniosły, że Komitet budowy katedry tutejszéj zaprosił czy miał zaprosić Papieża, aby przyszłą uroczystość jubileuszową tejże katedry obecnością swoją zaszczycić raczył. Przeszłego roku była wprawdzie mowa o takowem zaproszeniu, ale Arcybiskup Koloński odrzucił ten wniosek jako niewłaściwy. Dowiadujemy się jednak, że postanowiono przesłać Papieżowi adress z uwiadomieniem Głowy Kościoła katolickiego o téj uroczystości i z prośbą o błogosławieństwo Apostolskie. Ułożenie tego adressu mają sobie poruczone: Prezydent Grote i dwaj duchowni.

— Z Poznania donoszą, że tam w skutku panujących mrozów, zmarzło kilka osób, pomiędzy niemi i szyldwach, którego przy zmianie warty znaleziono w kuczki siedzącego, ale już bez duszy.

Австрія.

Вѣна, 21 Января.

Въ Императорско-Королевскихъ арміяхъ произошли значительныя перемѣны. Въ числѣ прочихъ произведены въ фельдмаршалы-лейтенанты, генералъ-

Austrya.

Wiedeń, 21 stycznia.

W wojsku Cesarsko-Królewskiem znaczne zaszły zmiany. Pomięczy innemi posunięci zostali na Feldmarszałków-Poruczników, Jenerał Majorowie: Wojna (Poseł

Бэй оранскій, болѣе нежели когда-либо устрашенный такимъ направленіемъ дѣлъ, рѣшился отвратить опасность, но уже было поздно: взятіе Алжира Французами нанесло смертельный ударъ владычеству дея. Узнавъ объ этомъ завоеваніи, Маги-Эддинъ и сынъ его выступили изъ своего убѣжища. Старый марабу сталъ проповѣдовать священную войну; тучи бедуиновъ стекались къ нему со всѣхъ сторонъ, и Абд-эль-Кадеръ принялъ надъ ними начальство. Турки взбунтовались противъ Гассана, который принужденъ былъ просить убѣжища у Арабовъ: онъ обратился къ Маги-Эддину, обѣщая ему часть своихъ сокровищъ. Марабу готовъ былъ принять предложеніе, но Абд-эль-Кадеръ, на общемъ собраніи начальниковъ племенъ, рѣшительно воспротивился сему, убѣждая, что съ одной стороны, убѣжище данное ненавидимому Арабами Бею, будетъ казаться въ ихъ глазахъ попраніемъ святости гостепріимства, съ другой же, можетъ навлечь на нихъ местъ его враговъ, передъ которыми онъ долженъ скрываться. Это мнѣніе было одобрено всѣмъ собраніемъ. Черезъ нѣсколько дней Гассанъ удалился къ Французамъ. Всѣ посты въ Оранѣ и по морскому берегу были заняты французскими войсками; огромный артиллерійскій паркъ грозилъ городу и спасалъ его отъ возмущеній, и трехцвѣтный флагъ, развивавшійся на башнѣ форта Санта-Крузъ, возвѣщалъ, что владычество Турковъ здѣсь навсегда кончилось.

Вскорѣ послѣ паденія Гассана возникли раздоры между оранскими Арабами. Воинственныя, непоко-

Bej Orański, więcéj niż kiedykolwiek zatrwożony tym obrótem rzeczy, postanowił odwrócić niebezpieczeństwo, ale już było za późno. Zdobycie Algieru przez Francuzów zadało śmiertelny cios panowaniu Deja. Dowiedziawszy się o tém zdobyciu, Mahi-Eddin i syn jego wyszli ze swojéj kryjówki. Stary marabut zaczął ogłaszać wojnę świętą przeciw niewiernym; tłumy beduinów zbiegły się zewsząd ku niemu, a młody Abd-el-Kader objął nad niemi dowództwo. Turcy podnieśli bunt przeciwko Hassanowi, który zmuszony był szukać schronienia u Arabów. W tym celu udał się do Mahi-Eddina, ofiarując mu cząstkę swych bogactw. Stary marabut gotów był przystać na ten układ, lecz młody Abd-el-Kader, na ogólném zebraniu naczelników pokoleń, stanowczo oparł się temu, dowodząc, iż z jednéj strony, przytułek dany znienawidzonemu przez Arabów Bejowi, będzie się zdawał w ich oczach znieważeniem praw gościnności; z drugiéj zaś, może ściągnąć na nich zemstę jego nieprzyjaciół, przed którymi się musi ukrywać. Zdanie to Abd-el-Kadera zostało przyjęte od całego zgromadzenia. Po kilku dniach, Hassan udał się do obozu Francuzów; wszystkie stanowiska w Oranie i wzdłuż nadmorskiego brzegu były zajęte przez wojska francuzkie; potężny park artylleryi groził miastu i strzegł je od zaburzeń, a sztandar trójkolorowy, powiewający na wieży twierdzy Santa-Cruz, zapowiadał, że panowanie Tureckie na zawsze już tu ustało.

Wkrótce po upadku Hassana, powstały niezgody między Arabami Oranu. Wojownicze, niepodległe ple-

маіоры: Война (посолъ при бельгійскомъ дворѣ), и командующій дивизіею въ Италіи князь Аннибалъ Торнъ-Гахисъ.

— Ко всѣмъ фейерверкмейстерамъ провинцій отправлено повелѣніе, чтобы во время зимы они въ своихъ мастерскихъ усилили занятія, такъ чтобы къ веснѣ совершенно были передѣланы всѣ патроны.

— Велѣно также купить 10—12,000 лошадей для арміи, за 1½ милліона рейхсталлеровъ.

— Австрійская армія въ Ломбардіи имѣетъ быть усилена до 150,000 чел.

— Въ Гратсъ и Бодвейсъ отправили отсюда значительное число орудій и аммуниціи.

Пресбургъ, 6 Января.

Завтра, сеймъ приступитъ къ своимъ занятіямъ. Въ палатѣ магнатовъ предсѣдательствовать будетъ гр. Майлатъ, такъ какъ эрцгерцогъ Палатинъ еще не выходитъ изъ своихъ комнатъ. Палата сія состоитъ изъ 252 членовъ, въ томъ числѣ 32 духовныхъ. Въ палатѣ депутатовъ находится 380 членовъ. Число присяжныхъ простирается до 1,000 чел., а весь сеймъ до 4,000 чел. Все это собраніе, въ продолженіе сейма издерживаетъ около 3,500,000 рейнскихъ гульденовъ.

Франція.

Парижъ, 16 Января.

Происходившія здѣсь совѣщанія между президентомъ совѣта, Г. Гизо, и уполномоченными Австріи и Пруссіи, графомъ Коллоредо-Вальдзе и генераломъ фонъ-Родовицемъ, о швейцарскихъ дѣлахъ, теперь окончены. Главнымъ результатомъ ихъ было то, что уполномоченные трехъ державъ согласились, чтобы сіи державы приняли одинакія мѣры и выразили основанія ихъ въ нотѣ, которая, послѣ одобренія австрійскимъ и прусскимъ дворами, будетъ доставлена Сейму. Эту ноту должно почитать окончательнымъ объявленіемъ трехъ державъ, не допускающимъ никакого возраженія Сейма. Державы будутъ выжидать и наблюдать дѣйствія Сейма въ предположенномъ измѣненіи союзнаго договора Швейцаріи. Онѣ допускаютъ преобразованія въ договорѣ, если только они не уничтожаютъ основаній нынѣшняго устройства Швейцаріи, какъ союза 22-хъ независимыхъ между собою областей, основаній, съ существованіемъ которыхъ связанъ и нейтралитетъ Швейцаріи, обезпеченный договорами 1815. Въ случаѣ, если Сеймъ нисировергнетъ эти основанія, три державы почтутъ себя освобожденными отъ всѣхъ обязательствъ относительно Швейцаріи, возложенныхъ на нихъ договорами, именно отъ уваженія нейтралитета, и въ дальнѣйшихъ своихъ мѣрахъ будутъ имѣть въ виду лишь свои права и свои выгоды.

przy dworze Belgijskim) i Xiąże Hannibal Thurn i Taxis, dowodzący dywizyą we Włoszech.

— Do wszystkich ogniomistrzów we wszystkich prowincyach posłano rozkaz, aby podczas zimy w laboratoryach największą rozwinęli czynność, w celu zupełnego przerobienia zapasnéj ammunicyi pieszéj do wiosny. Zapas ten wynosi 32 milionów ładunków.

— Wydano także rozkaz zakupienia 10—12,000 koni dla wojska, za półtora miliona zł. reń.

— Armia Austryacka w Lombardyi ma być powiększona do 150,000 ludzi.

— Do Gratz i Budweis posłano ztąd znaczną liczbę dział i ammunicyi.

Preszburg, 6 stycznia.

Sejm rozpocznie jutro swoje obrady. Tabula (Izba) Magnatów obradować będzie pod przewodnictwem Hr. Mailath, drugiego Dygnitarza Państwa, gdyż Arcy-Xiążę Palatyn ze swoich pokojów wychodzić nie może. Tabula Magnatów liczy 252 członków, między którymi jest 32 duchownych. Tabulę deputowanych składa 380 osob. Liczba przysięgłych wynosi 1,000 głów, a cały skład Sejmu 4,000. Osoby te, podczas Sejmu, wydają około 3,500,000, reńskich srébrem.

Francya.

Paryż, 16 stycznia.

Toczące się tu od pewnego czasu narady między Prezesem Rady, P. Guizot, a pełnomocnikami Austryi i Pruss, Hr. Colloredo i Jenerałem von-Radowitz, o sprawach Szwajcarskich, zostały nareszcie ukończone. Głównym ich wypadkiem jest, że pełnomocnicy trzech rzeczonych mocarstw zgodzili się, aby te mocarstwa przedsięwzięły jednostajne środki i wyraziły ich zasady we wspólnéj nocie, która, po zatwierdzeniu przez dwory Austryacki i Prusski, zostanie doręczoną Sejmowi. Notę tę należy uważać za stanowcze oświadczenie trzech mocarstw, nie dopuszczające żadnego tłumaczenia się ze strony Sejmu. Mocarstwa będą oczekiwały i uważały czynności Sejmu w zamierzonéj przezeń reorganizacyi aktu związkowego Szwajcaryi. Zezwalają one na odmiany w tym akcie, byle te tylko nie obalały zasad obecnego urządzenia Szwajcaryi, jako związku 22-ch niezawisłych od siebie prowincyi; zasad, z utrzymaniem ktorych związana jest i neutralność Szwajcaryi, zapewniona przez Kongress roku 1815. W razie przeciwnym, jeśliby Sejm obalił te zasady, trzy mocarstwa uważać się będą za uwolnione od wszelkich zobowiązań względem Szwajcaryi, włożonych na nie przez rzeczony Kongress, a mianowicie od przestrzegania neutralności; w dalszych też swoich środkach będą miały na względzie własne tylko swoje prawa i korzyści.

ренныя племена вздумали нападать на племена, бывшія подъ владычествомъ Турковъ. Дикіе, свирѣпые бедуины многочисленными толпами начали рыскать по всей этой странѣ, грабя и предавая пламени все, принадлежавшее Туркамъ и ихъ союзникамъ; нѣсколько мирныхъ племенъ стали просить защиты у Французовъ и нашли убѣжище подъ пушками Орана и Меръ-эль-Кебира.

Между-тѣмъ Маги-Эддинъ и Абд-эль-Кадеръ не переставали возбуждать народъ къ святой войнѣ противъ невѣрныхъ. Большая часть Арабовъ, населяющихъ окрестности Маскары и Хелифа, стали подъ знамена храбраго эмира и пошли съ нимъ на Оранъ. Всѣ племена, мимо которыхъ они проходили, присоединялись къ нимъ, и въ началѣ Мая 1832 года Оранъ былъ уже отовсюду окруженъ безчисленными ордами бедуиновъ. 3-го и 9-го Мая они съ изумительною дерзостью нападали на крѣпость. Презирая огонь французской артиллеріи, арабскіе всадники подскакивали къ самымъ стѣнамъ; храбрѣйшіе ихъ наѣздники вскарабкивались на нихъ и хватались за дула ружьевъ французскихъ солдатъ; ихъ, поражаемыхъ градомъ картечь, замѣняли новые удальцы, одушевленные слѣпымъ фанатизмомъ, но также падавшіе на трупы своихъ братьевъ. Французы должны были дѣйствовать съ необыкновеннымъ мужествомъ и хладнокровіемъ, чтобъ отражать эти безстрастныя аттаки и не впустить непріятеля въ городъ. Подъ Абд-эль-Кадеромъ были убиты двѣ лошади; его бурнусъ, весь обрызганный кровью его соотечественниковъ и простреленный пу-

miona postanowiły napadać na plemiona zostające pod władzą Turków. Dzicy, okrutni beduini, licznemi bandami zaczęli krążyć po całéj téj krainie, łupiąc i niszcząc ogniem to wszystko, co tylko należało do Turków i ich sprzymierzeńców. Niektóre spokojne plemiona udały się pod opiekę Francuzów i znalazły schronienie pod działami miasta Oranu i Mer-el-Kebira.

Tymczasem Mahi-Eddin i Abd-el-Kader pobudzali nieustannie ludność arabską do świętéj wojny przeciwko niewiernym. Większa część Arabów, zamieszkujących okolice Maskary i Chelifa, stanęła pod sztandarem dzielnego Emira i poszła z nim na miasto Oran. Wszystkie pokolenia, przez które lub w pobliżu których przechodzili, połączyły z nimi, i na początku Maja 1832 roku, Oran był zewsząd opasany przez niezliczone hordy beduinów, którzy dnia 3-go i 9-go Maja, z zadziwiającą zuchwałością szturmowali do twierdzy. Nie zważając na ogień francuzkiéj artylleryi, jazda ich zbliżała się do samych murów; waleczniejsi z nich wdzierali się na wierzch szańców i porywali za rury strzelb francuzkich żołnierzy. W ślad po za ginącymi pod gradem kartaczy, następowali wnet inni niemniéj odważni i ożywieni ślepym fanatyzmem, ale którzy podobnież zwiększali tylko stosy trupów swoich współbraci. Francuzi musieli wytężyć całe swe męztwo i przytomność umysłu, aby odeprzeć te nieustraszone napady i nie wpuścić nieprzyjaciół do miasta. Pod Abd-el-Kaderem padły dwa konie; burnus jego, cały oblany krwią jego towarzyszy i podziurawiony kulami, był potém chowany przez Arabów i uważany jak świętość. On sam jednak nie

— Говорятъ, что состоялось Королевское постановленіе на счетъ того, что герцогъ Немурскій долженъ предсѣдательствовать въ совѣтѣ министровъ каждый разъ, когда Король не прибудетъ въ засѣданіе.

— Въ нѣкоторыхъ парижскихъ церквахъ совершаютъ молебствія о благополучномъ разрѣшеніи отъ бремени герцогини Бордосской.

— Абд-эль-Кадеръ, перевезенъ со всею своею свитою изъ карантина Тулонской гавани въ замокъ Ламальгъ. Извѣстіе объ этомъ распоряженіи принялъ эмиръ съ видимымъ опасеніемъ, и только по прибытіи къ мѣсту своего назначенія снова успокоился. Его престарѣлая мать вслухъ зарыдала, входя на темный и холодный дворъ, а потомъ на слабо освѣщенную лѣстницу. Подполковникъ Шевре принялъ узника при входѣ въ ворота, увѣряя его, что онъ не долго тамъ пробудетъ и что можетъ совершенно быть спокоенъ на счетъ своей участи, присовокупляя, что Король прислалъ его, чтобы онъ имѣлъ попеченіе „о гостяхъ Франціи," которыхъ адмиралтейство прислало туда, потому что Алжирія состоитъ подъ вѣдомствомъ военнаго министерства, но что эмиръ можетъ совершенно положиться на великодушіе Франціи, коего до сего времени онъ видитъ явныя доказательства. „Я не опасаюсь, (отвѣчалъ Абд-эль Кадеръ); я довѣряю Франціи, этой великой и благородной націи, которая приняла меня къ себѣ. Впрочемъ, свѣтъ обратилъ и будетъ обращать на меня взоры свои и онъ будетъ судьею поступковъ со мною, и по какому праву такъ со мною обошлись. Да будетъ со мною воля Божія."

— Въ *Journal des Débats* пишутъ слѣдующее: „Говорятъ что правительство получило вчера отзывъ отъ Абд-эль-Кадера, въ коемъ онъ изъясняетъ, что вполнѣ полагается на мудрость Короля, и что съ признательностію пріиметъ все, что постановитъ Его Величество.

— Снова начаты два процесса съ чиновниками. Одинъ съ чиновникомъ отдѣленія почетнаго легіона, за присвоеніе въ продолженіе извѣстнаго времени 20,000 франковъ, назначенныхъ для вспомоществованія обѣднѣвшимъ кавалерамъ почетнаго легіона; второй съ извѣстнымъ тулонскимъ нотаріусомъ, по поводу злоупотребленій и поддѣлокъ.

— Здѣшнее общество свободной торговли произвело на дняхъ многочисленное собраніе, на которомъ президентъ Дюперонъ и Гг. Гарнье и Басіа съ большою энергіею возставали противъ французской охранной пошлины.

— Газета *Journal des Débats* сожжена была во Флоренціи на публичной площади.

— Первый томъ записокъ Г. Теста выйдетъ въ свѣтъ въ концѣ текущаго мѣсяца.

— Mówią, że Król miał postanowić, aby Xiążę Nemours zastępował go w przewodniczeniu Radzie Ministrów, ilekroć Monarcha osobiście na niéj się znajdować nie będzie.

— Od trzech tygodni, w kilku kościołach Paryzkich, odbywają się modły za szczęśliwe rozwiązanie Xiężny Bordeaux.

— Abd-el-Kader został, w d. 10-m b. m., przewieziony z całym swoim orszakiem z kwarantany portu Tulońskiego do zamku Lamalgue. Rozkaz pomienionego przewiezienia przyjął Emir z widoczną obawą, i dopiéro przybywszy na miejsce swego przeznaczenia, odzyskał swoję zwykłą przytomność. Jego sędziwa matka głośno płakała, wchodząc na zimny i ciemny dziedziniec, a następnie na słabo-oświecone schody. Podpółkownik Chevreux przyjął jeńca przy wejściu do bramy, dając mu zapewnienie, że jego pobyt w tém miejscu będzie krótki, i że względem dalszego swego losu może być zupełnie spokojnym. Dodał oraz, że Król przysłał go, aby czuwał nad „gośćmi Francyi", których marynarka francuzka odesłała w to mie sce, z powodu, że Algierya zawisła od ministerstwa wojny, lecz że Emir może polegać zupełnie na wspaniałomyślności Francyi, któréj zawiczył. „Jestem bez obawy w tym względzie, odrzekł Abd-el-Kader; ufam Francyi, temu wielkiemu i szlachetnemu narodowi, który mnie przyjmuje do swego ogniska. Z resztą, świat na mnie zwrócił i zwracać będzie oczy; on zatém osądzi, jak się obeszli ze mną i jakie miano prawo tak się ze mną obchodzić. Stanie mi się tak, jak się Bogu podoba."

— Czytamy w *Journal des Débats*: „Mówią, że w dniu wczorajszym otrzymał rząd pismo od Abd el-Kadera, w którém tenże oświadcza, że pokłada zupełną ufność w mądrości Króla, i że z wdzięcznością przyjmie to wszystko, co Monarcha względem niego postanowi.

— Znowu wytoczone zostały dwa processa urzędnikom; jeden urzędnikowi biura Legii honorowéj, za przywłaszczenie sobie w pewnym przeciągu czasu 20,000 franków, przeznaczonych na wsparcie podupadłych kawalerów Legii honorowéj; drugi zaś znakomitemu Notaryuszowi w Tulonie, z powodu nadużyć i fałszerstw.

— Tutejszy związek wolnego handlu odbył w tych dniach bardzo liczne zgromadzenie, na któróm Prezes Anisson Duperon i PP. Garnier i Bastiat z wielką energią powstawali na francuzkie cła ochronne.

— Dz. *Journal des Déb.* spalono we Florencyi na placu publicznym.

— Piérwszy tom pamiętników P. Teste wyjdzie przy końcu bieżącego miesiąca.

лями, былъ потомъ сохраняемъ, какъ святыня. Самъ онъ не былъ раненъ и воспользовался этимъ случаемъ въ доказательство, что онъ дѣйствительно неуязвляемъ.

9-го Мая вожди арабскіе, видя свою великую потерю и безполезность усилій, сняли осаду и отступили въ безпорядкѣ. Въ-послѣдствіи они не разъ опять приступали къ крѣпости, но нападенія ихъ были не такъ часты и стремительны; безумная отважность бедуиновъ начала мало-по-малу ослабѣвать; вскорѣ между ними возникли несогласія; ихъ начальники складывали одинъ на другаго причину неудачи и между этими нестройными войсками начала свирѣпствовать междоусобная война.

Въ это время, Ибрагимъ, бей мостагенемскій, видя, что ему не избѣжать грозы французскаго оружія, вступилъ въ союзъ съ побѣдителями и отворилъ имъ ворота своего города. Кромѣ того, онъ въ распоряженіе французскаго генерала отдалъ свою милицію, составленную изъ семи или осьми-сотъ Турковъ или кулугли, воиновъ опытныхъ и пламенѣвшихъ ненавистію къ бедуинамъ. Достоинство бея осталось за Ибрагимомъ; губернаторъ оказалъ ему разныя почести, а французское правительство произвело его въ маршалы съ жалованьемъ, соотвѣтствующимъ этому чину.

Абд-эль-Кадеръ съ ужасомъ смотрѣлъ на распространеніе французскаго владычества въ Оранской-Провинціи. Нѣкоторые французскіе отряды, отправленные по окрестностямъ, сожгли нѣсколько селеній и начали даже показываться около Маскары; Бедуины предались страху и отчаянію. Наконецъ сильнѣйшія племена, для надежнѣйшаго успѣха въ войнѣ съ Европейцами, признали нужнымъ соединиться и дѣйство-

był raniony, i korzystał z téj okoliczności, aby przekonać Arabów, że go istotnie ranić nie podobna.

Dnia 9 maja, naczelnicy Arabscy, widząc ogromną swą stratę i daremne usiłowania, odstąpili nakoniec od oblężenia i rozeszli się w nieładzie. Wprawdzie niejednokrotnie jeszcze potém podstępowali znowu pod twierdzę, atoli te ich napady nie były już tak częste ani tak gwałtowne; szalony zapał beduinów zaczął powoli ostygać. Wkrótce też wszczęły się między nimi niezgody; dowódzcy ich zwalali jedni na drugich przyczynę niepowodzeń, i między ich niesfornemi wojskami zaczęła srożyć się wojna domowa.

W tymże czasie, Ibrahim, Bej Mostagenemski, widząc że nie uniknie burzy, grożącéj mu ze strony Francyi, wszedł w przymierze ze zwycięzcami i otworzył im bramy swojego miasta (Mostaganem), a nadto oddał pod rozkazy Jenerała francuzkiego swoję milicyą, składającą się z siedmiu czy ośmiu set Turków, żołnierzy doświadczonych i pałających nienawiścią ku beduinom. Godność Beja została przy Ibrahimie; Gubernator okazywał mu wielkie honory, a rząd francuzki mianował go Marszałkiem, z odpowiedną temu stopniowi pensyą.

Abd-el-Kader poglądał z przestrachem na szerzenie się panowania francuzkiego w prowincyi Orańskiéj. Kilka oddziałów francuzkich, rozesłanych po okolicy, spaliły kilka wsi i zaczęły już ukazywać się około Maskary. Beduini oddali się trwodze i rozpaczy. Nakoniec potężniejsze pokolenia, dla tém pewniejszego powodzenia w wojnie z Europejczykami, uznały za rzecz pożyteczną, połączyć się i działać jednomyślnie. Naczelnicy Hakemów,

18 Января.

Въ палатѣ депутатовъ прочитанъ былъ вчера проектъ адресса на тронную рѣчь, составленный членомъ адрессной коммисіи Г. Вите. Адрессъ сей совершенно сходенъ съ адрессомъ палаты перовъ, и не заключаетъ въ себѣ ни одного изъ примѣчаній, предложенныхъ со стороны оппозиціи. По прочтеніи адресса, говорилъ Г. Одилонъ-Барро, прося министровъ назначить день для сообщенія поясненій относительно продажныхъ должностей. Г. Гизо отвѣчалъ, что онъ всегда готовъ исполнять приказанія палаты; послѣ чего палата положила выслушать объясненіе министровъ въ слѣдующій Четвергъ.

— Съ самаго утра начали записываться въ палатѣ депутатовъ члены, намѣревающіеся говорить о проектѣ адресса. Противъ проекта хотятъ возражать: Гг. Бервиль, Дарбле, Демуссо де Живре и Дюко; изъ нихъ первый и послѣдній принадлежатъ къ оппозиціи, а прочіе двое къ охранительной партіи.

— Въ палатѣ перовъ продолжались сегодня пренія по адрессу, и именно о статьѣ относящейся къ сношеніямъ съ Ла-Платою.

— Абд-эль-Кадеръ, въ письмѣ своемъ къ Королю, о коемъ мы уже сообщили, будущую участь свою ввѣряетъ Его Величеству, испрашивая только, чтобы ему позволено было находиться въ кругу лицъ, прибывшихъ съ нимъ во Францію; въ замкѣ Ламальгъ назначенномъ для жительства его находятся при немъ только нѣкоторые изъ его родныхъ. Говорятъ, что правительство согласилось на это требованіе.

— Гр. Мюратъ, племянникъ бывшаго Короля неаполитанскаго, прежній депутатъ оппозиціонной партіи, умеръ 48-ми лѣтъ отъ роду, въ замкѣ Лабадидъ. Послѣ него остался одинъ сынъ, Ахиллесъ Мюратъ, которому онъ завѣщалъ шпагу своего дяди.

Dnia 18 stycznia.

Wczoraj, na posiedzeniu Izby Deputowanych odczytany został projekt do adressu, ułożony przez P. Vitet, członka Kommissyi. Adress ten jest prawie dosłownem powtórzeniem adressu Izby Parów, i nie zawiera w sobie ani jednéj uwagi, przez członków oppozycyjnych proponowanéj. Po odczytaniu aktu tego, zabrał głos P. Odillon-Barrot, i upraszał w nim Ministrów o wyznaczenie dnia, w którymby mogli udzielić objaśnień w przedmiocie przedaży i kupna publicznych urzędów. Odrzekł mu na to P. Guizot, że jest zawsze gotów na rozkazy Izby; poczém Izba przeznaczyła następny Czwartek, d. 20, na wysłuchanie Ministrów.

— Od rana dzisiaj zaczęli się zapisywać członkowie Izby Deputowanych, mający zabierać głos nad projektem do adressu. Przeciw projektowi mają mówić PP. Berville, Darblay, Desmousseaux de Givré i Ducos; z tych, piérwszy i ostatni należą do oppozycyi, dwaj zaś inni do stronnictwa zachowawczego.

— Izba Parów zajmowała się dzisiaj dalszemi rozprawami nad projektem do adressu, a mianowicie nad paragrafem o stosunkach z La-Platą.

— W liście, który Abd-el-Kader pisał nie do rządu, ale wprost do Króla, Emir cały swój los przyszły zdał na jego wolą; wynurza tylko życzenie, aby mógł ciągle zostawać z osobami, które mu do Francyi towarzyszyły; w zamku bowiem Lamalgue, wyznaczonym mu na mieszkanie, kilka tylko znajduje się przy nim osób z jego rodziny. Mówią, że rząd skłoni się chętnie do jego żądania.

— Hr. Murat, synowiec byłego Króla Neapolitańskiego, niegdyś deputowany, należący do strony oppozycyjnéj, umarł w 48 roku wieku swego, w zamku La Badide. Pozostawił jedynego syna Achillesa Murat, któremu szablę swego stryja przekazał.

Англія.

Лондонъ, 13 Января.

Здѣсь получено оффиціальное извѣстіе, что правительство королевства Обѣихъ Сицилій, подчинило карантиннымъ правиламъ прибывающіе изъ Англіи, Шотландіи и Ирландіи корабли, потому что въ прошломъ Ноябрѣ было два случая холеры въ Лондонѣ. Вслѣдствіе сего, суда, подъ флагомъ Велико-Британіи, не могутъ подходить къ берегамъ королевства Обѣихъ Сицилій, безъ предварительнаго карантиннаго очищенія.

— Съ кораблемъ *Philip Dean* получены въ Ливерпулѣ новости изъ Монтевидео, простирающіяся по 11 е Ноября. Сообщаютъ, что военныя силы Антре-Ріосской страны встрѣтились съ войсками Коріентской республики, но непроизвели рѣшительнаго сраженія. Буэносъ-Айресъ блокируетъ французская эскадра, за-

Anglia.

Londyn, 15 stycznia.

Odebrano tu urzędową wiadomość, że rząd Królestwa Obojga-Sycylii poddał pod kwarantanę wszystkie okręty przybywające z Anglii, Szkocyi i Irlandyi, z powodu, że w zeszłym miesiącu listopadzie zdarzyły się dwa wypadki cholery w Londynie. W skutku tego, żaden okręt, płynący pod flagą Wielkiéj-Brytanii, nie może być dopuszczony do brzegów Królestwa Obojga-Sycylii, przed odbyciem 14 do 21-dniowéj kwarantany.

— Okręt *Philip Dean* przywiózł właśnie do Liverpoolu nowiny z Montevideo do d. 11 listopada. Donoszą one, że siły wojenne kraju Entre-Rios spotkały się z wojskiem Rzeczypospolitéj Corientes, ale bez stanowczego wypadku. Buenos-Ayres blokowane jest przez eskadrę francuzką, któ-

---

вать единодушно. Вожди Гакеновъ, Гарабовъ, Бэнь-Ямеровъ, Боргіевъ съѣхались въ егрійской долинѣ и стали совѣщаться на мѣстѣ, называемомъ Эрзебія. Всѣ готовы были избрать одного главнымъ начальникомъ: Маги-Эддина или Абд-эль-Кадера; но тотъ и другой отказались, говоря, что Сиди-эль-Аррахъ, по своему знаменитому происхожденію и благочестію, болѣе ихъ имѣетъ правъ на такую честь. Въ этотъ день ничего не было рѣшено; собраніе разошлось, но послѣ ночи, проведенной каждымъ въ уединенныхъ соображеніяхъ, всѣ сошлись снова на совѣщаніе. Дѣйствительно, при самомъ началѣ засѣданія явился Сиди-эль-Аррахъ въ сопровожденіи многихъ вождей и марабу; онъ казался глубоко-тронутымъ и во всѣхъ чертахъ его выражалась твердая рѣшимость. Все собраніе съ уваженіемъ его привѣтствовало и хранило молчаніе, ожидая, когда онъ начнетъ говорить. Старый вождь воздѣлъ руки къ небу и сказалъ:

,,Друзья и братья! въ эту минуту, въ которую рѣшается судьба наша и нашихъ семействъ, я долженъ забыть о чести предводительствовать вами и обязанъ говорить истину. Въ эту ночь, размышляя о человѣкѣ, достойномъ вашего выбора, я заснулъ, и Мулей-Абд-эль-Кадеръ явился мнѣ во всемъ сіяніи славы своей, и слова его поразили слухъ мой: ,,Сиди-гаджи-эль-Аррахъ! слушай со вниманіемъ мои рѣчи, ибо отъ нихъ зависитъ счастіе всѣхъ Арабовъ: я знаю только одного человѣка, который по своему уму, святой жизни и воинской доблести достоинъ верховной власти, и этотъ человѣкъ—Абд-эль-Кадеръ, третій сынъ Маги-

Harabów, Ben-Jamerów, Borgiow, zjechali się w dolinie Egrijskiéj, i rozpoczęli narady na miejscu zwaném *Erzebia*. Wszyscy byli gotowi obrać głównym swym naczelnikiem: Mahi-Eddina lub Abd-el-Kadera; ale ci obaj na to się nie zgodzili, oświadczając, że Sidi-el-Arrach, przez swoje znakomite pochodzenie i pobożność, ma więcéj od nich prawa do tego zaszczytu. Dnia więc tego, nic nie postanowiono; zgromadzenie się rozeszło; ale po nocy, spędzonéj na samotnych rozmyślaniach, znowu się wszyscy zgromadzili na radę. Przy samym początku posiedzenia, ukazał się Sidi el-Arrach, w orszaku wielu naczelników pokoleń i marabutów; zdawał się być mocno wzruszonym, a w twarzy i oczach jego malowało się mocne postanowienie i zapał. Całe zgromadzenie powitało go zgłębokiém uszanowaniem i czekało w milczeniu aż mówić pocznie. Stary wódz wzniósłszy ręce ku niebu odezwał się w te słowa:

,,Przyjaciele i bracia! w chwili kiedy się rozstrzyga los nasz i rodzin naszych, powinienem zapomnić o sobie i o zaszczycie dowodzenia wami, a mówić tylko samą szczérą prawdę. Téj nocy, rozmyślając o mężu, którybу był godnym waszego wyboru, usnąłem, i oto Mulej-Abd-el-Kader stanął przede mną w całym blasku swéj chwały, a słowa jego zabrzmiały w mych uszach: ,,Sidi-hadży-el-Arrach! słuchaj z uwagą słów moich, gdyż od nich zawisło szczęście wszystkich Arabów. Znam tylko jednego człowieka, który z rozumu, świątobliwości i męztwa, godzien jest najwyższéj władzy, a tym człowiekiem jest Abd-el-Kader, trzeci syn Mahi-Eddina. Rozkazuję ci jutro, w obec całe-

хватившая недавно два судна, старавшіяся тайно пробраться въ гавань.

— Съ тѣмъ же кораблемъ получено еще извѣстіе, что 30 Октября Орибе началъ непріятельскія дѣйствія противъ Монтевидео. Монтевидеосцы, кажется, видя себя оставленными безъ пособія со стороны чужестранныхъ державъ, начинаютъ упадать духомъ. Торговлѣ ихъ угрожаетъ чувствительнымъ ударомъ постановленіе Розаса, воспрещающее какъ привозъ, такъ и вывозъ изъ этой гавани.

— Въ *Standard* сообщаютъ, что два члена оксфордскаго университета, Нюманъ и Оклей, перешедшіе въ католическую вѣру и посвященные въ духовный санъ сего вѣроисповѣданія, за нѣсколько предъ симъ дней прибыли сюда изъ Рима и совершили богослуженіе въ здѣшнихъ католическихъ часовняхъ.

— Изъ Ирландіи пишутъ, что въ г. Эннисъ учрежденъ специіальный уголовный судъ, для графства Клеръ. Судъ этотъ началъ уже свои дѣйствія.

Данія.

Въ чрезвычайномъ прибавленіи въ газетѣ *Altonaer Merkur* сообщаютъ о кончинѣ Короля Христіерна VIII, послѣдовавшей въ Копенгагенѣ, 20 Января въ 11½ часовъ ночью. Это извѣстіе получено въ Альтонѣ изъ Копенгагена чрезвычайнымъ путемъ, вмѣстѣ съ извѣщеніемъ о возшествіи на престолъ Короля Фридриха VII.

— Король Христіернъ VIII родился 18 Сентября 1786 года, наслѣдовалъ престолъ послѣ своего дядя Фридриха VI, 3 Декабря 1839 года, слѣдовательно жилъ 61 годъ и 4 мѣсяца, царствовалъ же 8 лѣтъ и 1½ мѣсяца. Сынъ и преемникъ его, Фридрихъ VII, родился 6 Октября 1808 года, слѣдовательно ему 40 лѣтъ отъ роду.

Италія.

Римъ, 2 Января.

Вчера была произведена вторичная и опять неудачная попытка безпорядковъ. Утромъ 31-го Декабря, началъ собираться народъ на площади *de Popolo*, чтобы отправиться къ папскому дворцу, и поздравить Папу съ Новымъ Годомъ. Внезапно явился полицейскій чиновникъ и объявилъ, что шествіе не можетъ состояться, потому что Его Святѣйшество очень боленъ. Въ полдень кавалерійскіе посты заняли всѣ улицы, ведущія къ квиринальскому дворцу; папскій дворецъ былъ запертъ и окруженъ пѣхотою и кавалеріею. Это раздражило всѣхъ; рѣшили отправить депутацію къ сенатору князю Корсини, извѣстить его о такомъ положеніи дѣлъ и просить у него совѣта и посредничества. Депутація, состоящая изъ Чичеро-

ra zabrała niedawno dwa okręty, usiłujące dostać się potajemnie do portu.

— Tymże okrętem otrzymano jeszcze wiadomość, że Oribe rozpoczął kroki nieprzyjacielskie d. 30 paźdz przeciw Montevideo, bombardując dzień i noc do miasta. Zdaje się, że Montevideanie widząc się być opuszczonymi i bez pomocy ze strony mocarstw zagranicznych, zaczynają tracić odwagę. Zagraża też ich handlowi cios dotkliwy przez postanowienia Rozasa, zakazujące tak przywozu jako i wywozu z tego portu.

— *Standard* donosi, że dwaj członkowie Uniwersytetu Oxfordzkiego, Newman i Oakeley, którzy przeszli do katolicyzmu i zostali xięźmi tegoż wyznania, przybyli tu przed kilku dniami z Rzymu i mieli msze w tutejszych kaplicach katolickich.

— Donoszą z Irlandyi, że w mieście Ennis ustanowiono specyalny sąd karny dla hrabstwa Clare. Sąd pomieniony już rozpoczął swoję czynność.

Dania.

Nadzwyczajny dodatek do gazety *Altonaer Merkur* donosi o zgonie N. Króla Krystyana VIII, nastąpionym w Kopenhadze d. 20 stycznia, o godzinie pół do 12 w nocy. Wiadomość ta nadeszła do Altony z Kopenhagi drogą nadzwyczajną zarazem z najwyższem doniesieniem o wstąpieniu na tron Króla Fryderyka VII.

— Król Krystyan VIII urodził się d 18 września 1786 roku; wstąpił na tron po swoim stryju Fryderyku VI d. 3 grudnia 839 roku, przeżył więc lat 61 i miesięcy 4, a panował lat 8 i miesięcy 1½. Syn i następca jego, teraźniejszy Krol Fryderyk VII, urodził się 6 października 1808 roku, ma więc rok 40 życia.

Włochy.

Rzym, 2 stycznia.

Wczoraj kuszono się po raz drugi, ale również nieskutecznie, jak w Lipcu, o zakłócenie spokojności publicznéj. Z rana d. 31 grudnia, lud zaczął gromadzić się na placu *del Popolo*, w celu udania się ztamtąd do pałacu Papiezkiego z powinszowaniem Ojcu św. Nowego Roku. W tém ukazał się urzędnik policyjny, i oświadczył, że processya nie może mieć miejsca, gdyż Jego Swiątobliwość jest chory. O południu, oddziały jazdy zajęły wszystkie ulice prowadzące do pałacu Kwirynalskiego: rezydencya także Papiezka była zewsząd opasana piechotą i jazdą. Okoliczność ta oburzyła wszystkich; postanowiono wysłać deputacyą do Senatora Corsini, z uwiadomieniem go o tym stanie rzeczy i z prośbą o pośrednictwo i radę. Deputacya złożona z *Cicero cchio*, *Sterbini*, Dra *Masi* i innych,

---

Эддина. Повелѣваю тебѣ завтра, въ полномъ собраніи, возвѣстить слова мои; пророкъ заботится о судьбѣ чадъ своихъ и желаетъ, чтобъ они восторжествовали.“

Только-что старый марабу эгрисскій кончилъ свою рѣчь, Маги Эддинъ выступилъ на средину совѣта, также поднялъ руки къ небу и голосомъ, полнымъ самоувѣренности, сказалъ:

— Братья! если бы изъ ложнаго стыда я утаилъ во глубинѣ души чудный сонъ, видѣнный мною въ эту ночь, то, слѣдуя примѣру Сиди-эль Арраха, благочестивѣйшаго изъ живущихъ нынѣ марабу, долженъ былъ бы побѣдить эту скромность: для общей пользы я обязанъ объявить всю истину. Внимайте! Во время третьей ночной стражи, я молился и услышалъ тѣ же слова, какъ и достопочтенный Сиди-эль-Аррахъ, и получилъ то же повелѣніе; но я умру въ годъ избранія моего сына: такъ пророчествовалъ предокъ мой, Мулей-Абд-эль-Кадеръ. Да исполнится воля Бога всемогущаго, ибо я униженнѣйшій изъ рабовъ Его.

И тогда начальники племенъ съ общаго согласія почтили саномъ султана третьяго сына Маги-Эддинова и въ тотъ же день поднесли Абд-эль-Кадеру бурнусъ фіолетоваго цвѣта. Всѣ они поклонились ему въ ноги и, при восклицаніяхъ безчисленнаго множества людей, онъ былъ провозглашенъ предводителемъ правовѣрныхъ, подпорою вѣры и главнымъ вождемъ Арабовъ. Такъ исполнилось прорицаніе Мулея-Абд-эль-Кадера.

(*Продолженіе впредь.*)

go zgromadzenia, powtórzyć te moje słowa. Prorok troszczy się o los dzieci swoich i chce, aby wzięły przewagę.“

Zaledwo stary marabut Egrijski przemowę swoję zakończył, Mahi-Eddin wystąpił na środek zgromadzenia, wzniósł także ręce ku niebu, i głosem pełnym wewnętrznego przekonania, rzekł:

— „Bracia, jeślibym przez fałszywą skromność, chciał nawet zataić w głębi méj duszy cudowny sen, który też téj nocy widziałem, tedy idąc za przykładem Sidi-el-Aracha, najświątobliwszego z obecnie żyjących marabutów, powinien byłbym zwyciężyć tę skromność: dla dobra ogólnego muszę wam całą prawdę powiedzieć. Słuchajcie! podczas trzeciéj nocnéj straży, modliłem się i usłyszałem te same słowa co i najczcigodniejszy Sidi-el-Arrach; ale nadto przodek mój Mulej-Abd-el-Kader, dodał w nich przepowiednią dla mnie, że umrę właśnie w tym roku, w którym mój syn Sułtanem obrany zostanie. Niech się więc dzieje wola Wszechmocnego Boga, albowiem jestem tylko najpokorniejszym z sług Jego.“

Po tych przemowach, naczelnicy pokoleń jednomyślnie wynieśli na godność Sułtana, trzeciego syna Mahi-Eddina, i tegoż samego dnia ofiarowali Abd-el-Kaderowi burnus fioletowego koloru Wszyscy oddali mu pokłon, schylając się aż do stóp jego; przy okrzykach niezliczonego tłumu, obwołany został dowódzcą prawowiernych, podporą wiary i Wielkim Wodzem (*Kebirem*) Arabów. Tak się spełniła przepowiednia Mulej-Abd-el-Kadera.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

аккіо, Стербини, д-ра Мази и другихъ явилась къ Корсини въ 5 часовъ вечера. Сенаторъ изумился, услыша въ о происшедшемъ, и тутъ же объявилъ, что могутъ на него положиться. Вчера, 1 Января, въ одиннадцать часовъ, сенаторъ Корсини отправился къ Его Святѣйшеству, и разсказалъ ему все дѣло. Папа объявилъ, что онъ не зналъ ничего обо всемъ происшедшемъ. Послѣ полудня, быстро разнесся слухъ, что Его Святѣйшество проѣдетъ по главнымъ улицамъ Рима. Въ одно мгновеніе весь городъ украсился коврами, вѣнками и проч.; по улицамъ волновались безчисленныя массы ликующаго народа. Вдругъ благородный Корсини появился въ Корсо въ своей парадной каретѣ; толпы привѣтствовали его радостными восклицаніями. Сенаторъ отправился въ *Circolo Romano*, вышелъ на балконъ и произнесъ: „Его Святѣйшество убѣдился теперь въ любви и преданности народа и, желая дать ему доказательство своей любви, поѣдетъ по главнымъ улицамъ, по принесеніи молитвы въ церкви св. Петра. Не нужно говорить, какъ эта рѣчь была принята. Въ половинѣ пятаго часа, Папа, возвращаясь изъ церкви св. Петра, показался на углу *Caffe nuovo*. Чичероаккіо, окруженный отрядомъ гражданской гвардіи и необозримымъ множествомъ народа, ожидалъ тамъ Его Святѣйшество. Отсюда торжественное шествіе двинулось чрезъ Корсо къ дворцу. Восторгъ народа былъ неизъяснимъ; Папа былъ этимъ столь сильно растроганъ, что почти впалъ въ обморокъ, и окружавшіе его вынуждены были просить, чтобы народъ прекратилъ свои восклицанія.

— Въ *Gazette du Midi* сообщаютъ отъ 7-го Января: Съ кораблемъ *Lombardo* получено извѣстіе, что въ Генуѣ подписывали прошеніе на имя Короля на счетъ удаленія Іезуитовъ.

Испанія.

Мадритъ, 8 Января.

Во вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ прочитано было письмо Саламанки, въ которомъ онъ объявляетъ, что онъ до такой степени боленъ, что не можетъ прибыть въ палату. Слышно, что правительство изъявило желаніе оставить это дѣло, но палата большинствомъ 128 голосовъ противъ 39 опредѣлила дальнѣйшее разсмотрѣніе обвинительныхъ статей; за симъ дѣло это будетъ передано обратно въ отдѣленія, для назначенія особой коммисіи, долженствующей составить новый въ этомъ отношеніи докладъ, по прочтеніи коего палата объявитъ рѣшительное постановленіе.

— Въ газетѣ *Eco del Comercio* сообщаютъ, что по дано будетъ также обвиненіе противъ одного изъ бывшихъ министровъ, принадлежащаго къ большинству, по поводу разрѣшенія подряда на постройку желѣзной дороги, безъ назначенія для сего публичнаго торга.

— Эспартеро совершилъ путешествіе изъ Англіи въ Санъ-Себастіанъ на испанскомъ пароходѣ, откуда прибылъ въ столицу безъ всякаго замедленія. Министръ внутреннихъ дѣлъ, по распоряженію генерала Нарваэза, выѣзжалъ на встрѣчу ему за милю отсюда и имѣлъ съ нимъ продолжительный разговоръ. Лишь только узнали здѣсь о прибытіи Эспартеро, толпы народа собрались предъ его квартирою, подлѣ самыхъ воротъ *del Sol*, на улицѣ делла-монтеро; стеченіе народа было столь значительно, что не льзя было пробраться чрезъ улицу. Видѣли хорошо одѣтыхъ людей, кои дошедши до комнатъ Эспартеро, бросались къ его ногамъ, цѣловали руки и одежду, и непремѣнно задавили бы его, если бы онъ не объявилъ, что выѣдетъ обратно, если радость, изъявляемая по случаю его прибытія, подастъ поводъ къ какимъ либо волненіямъ. Только за симъ возстановилось совершенное спокойствіе. Мѣстныя власти, по видимому, были приготовлены къ нарушенію порядка. Къ вечеру эскадронъ жандармовъ сталъ подлѣ воротъ *del Sol*, а всѣ домы и лавки въ этой сторонѣ были заперты.

— Вчера Эспартеро написалъ письмо къ президенту министровъ, въ коемъ извѣщая его о своемъ пріѣздѣ, просилъ назначить ему часъ, когда онъ могъ бы лично изъявить Королевѣ свое почтеніе въ присутствіи нѣсколькихъ министровъ. Генералъ Нарваэзъ тотчасъ прислалъ къ нему одного изъ своихъ адъютантовъ съ отвѣтомъ, что Королева приметъ его въ 5½ часовъ по полудни, и что ни одинъ изъ мини-

przybyła do Xięcia o godz. 5. Senator zdumiał się bardzo słysząc o tém co zaszło, i zapewnił, że mogą polegać na nim. Jakoż wczoraj, 1 stycznia, o godzinie 11-éj, Senator Corsini, ze wszystkimi konserwatorami, udał się do Jego Świątobliwości i całą mu rzecz opowiedział. Papież oświadczył, że nic nie wiedział o tém wszystkiém co zaszło, i zaraz po południu, nagle rozeszła się wieść, że Jego Świątobliwość będzie przejeżdżał przez główne ulice Rzymu. W oka mgnieniu całe miasto ozdobione zostało kobiercami, wieńcami z kwiatów i t. d.; na ulicach zaś tłoczyły się niezliczone tłumy radością uniesionego ludu. Wkrótce szlachetny Corsini ukazał się na *Corso*, w swojéj urzędowéj karecie; lud powitał go radośnym okrzykiem. Senator udał się do *Circolo Romano*, gdzie wszedłszy na krużganek przemówił obwieszczając ludowi, iż Jego Świątobliwość przekonał się dostatecznie o miłości i poświęceniu ludu, i aby mu okazać nawzajem dowód swojéj miłości i zaufania, przejeżdżać będzie po głównych ulicach miasta, skoro się tylko pomodli za wszystkich w kościele św. Piotra.“ Niema potrzeby mówić, jak te słowa zostały przyjęte. O pół do piątéj, Papież wracając z kościoła św. Piotra, ukazał się na rogu *Caffé nuovo*. Ciceroacchio, otoczony oddziałem gwardyi narodowéj i niezliczonym tłumem ludu, oczekiwał już tam Jego Świątobliwości. Ztąd uroczysta processya ruszyła przez Corso do pałacu. Zapał i uniesienie ludu były do nieopisania; Papież tak był tem mocno wzruszony, że prawie osłabiał, a otaczający go musieli upraszać ludu, aby swych okrzyków poprzestał.

— W *Gazette du Midi* czytamy pod d. 7 stycznia: Okrętem *Lombardo* nadeszła wiadomość, że w Genui, podpisywano petycyą do Króla o wydalenie Jezuitów.

Hiszpania.

Madryt, 8 stycznia.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych odczytano pismo P. Salamanki, w którym oświadcza, że tak czuje się słabym, iż do Izby przybyć nie może. Słychać, że rząd objawił życzenie zaniechania téj sprawy, ale Izba uchwaliła większością głosów 128 przeciw 39 dalsze roztrząsanie punktów oskarżenia; poczém odesłano je na powrót do biur, dla wyznaczenia oddzielnéj Kommissyi, która ma ułożyć nowe w tym względzie sprawozdanie, po odczytaniu którego, Izba ma dopiéro stanowczą wydać uchwałę.

— Według dz. *Eco del Comercio* ma być także podane zaskarżenie przeciw jednemu z byłych Ministrów, należącemu do większości, z powodu udzielenia konsensu na kolej żelazną, bez otworzenia konkurencyi publicznéj.

— Espartero odbył podróż z Anglii do San Sebastian hiszpańskim parostatkiem, zkąd tu bez żadnéj zwłoki się udał. Minister spraw wewnętrznych, z polecenia Jenerała Narvaez, wyjechał naprzeciw niemu o milę ztąd i miał z nim długą rozmowę. Jak tylko dowiedziano się tu o przybyciu Xięcia Zwycięztwa, liczne tłumy ludu zebrały się przed jego mieszkaniem tuż przy bramie del Sol, na ulicy della Montera; natłok był tak wielki, że nie podobna było przecisnąć się przez ulicę. Widziano porządnie ubranych ludzi, którzy wtłoczywszy się do pokojów Esparterego, rzucali mu się do nóg, ręce i suknie jego całowali, i niezawodnie byliby go udusili, gdyby nie oświadczył, że odjedzie na powrót, jeżeli radość z oglądania jego stanie się powodem do jakichkolwiek zaburzeń. Poczém dopiéro nastąpiła zupełna spokojność. Zdaje się jednak, że władza przygotowaną była na naruszenie porządku. Nad wieczorem, szwadron żandarmów stanął przy bramie del Sol, a wszystkie domy i sklepy w téj okolicy pozamykano.

— Wczoraj napisał Espartero list do Prezesa Rady, w którym zawiadamiając go o swém przybyciu, prosił o oznaczenie godziny, w któréj mógłby złożyć Królowéj uszanowanie swoje, w obecności kilku Ministrów. Xiąże Walencyi posłał zaraz do niego jednego ze swych adjutantów z odpowiedzią, że Królowa przyjmie go o pół do szóstéj po południu, i że żaden z Ministrów nie będzie temu posłuchaniu obecny. O godzinie oznaczonéj udał się Xiąże

стровъ не будетъ находиться при сей аудіенціи. Въ назначенный часъ Эспартеро въ частномъ платьѣ отправился къ Королевѣ, которая приняла его въ присутствіи Короля, вѣжливо, но безъ всякихъ признаковъ радушія.

— Вмѣстѣ съ Эспартеро прибылъ сюда также его адъютантъ Гуррея и бригадиръ Леймери, который въ 1843 году защищалъ Мадритъ противъ Нарваэза, и невооруженнымъ гражданамъ велѣлъ на улицѣ обрить бороды.

— Королева Христина говорятъ, отозвалась, что состояніе здоровья юной Королевы требуетъ, чтобы она отправилась на жительство въ Андалузію. Вчера Королева Изабелла, не смотря на проливной дождь, ѣздила верхомъ въ Прадо.

— Изъ Лиссабона сообщаютъ, что герцогъ Сальданья назначенъ португальскимъ посланникомъ при здѣшнемъ дворѣ.

Zwycięztwa, w cywilnem ubraniu, do Królowéj, która go przyjęła w obecności Krola, uprzejmie, ale bez żadnych oznak serdeczności.

— Z Esparterem przybył tu także były jego adjutant Gurrea i brygadyer Leymery, który w r. 1843 bronił Madrytu przeciw Narvaezowi i nieuzbrojonym obywatelom kazał na ulicy brody golić.

— Królowa Krystyna dała się z tém słyszeć, że stan zdrowia młodéj Królowéj wymaga, aby się przeniosła na mieszkanie do Andaluzyi. Onegdaj widziano Królowę Izabellę późnym wieczorem jadącą konno do Prado, podczas kiedy deszcz lał strumieniami.

— Donoszą z Lizbony, że Xiążę Saldanha mianowany został Posłem Portugalskim przy dworze tutejszym.

Турція.

Константинополь, 29 *Декабря*.

Порта отправила, отъ 25 с. м., ноту ко всѣмъ представителямъ первенствующихъ державъ, въ коей объявляетъ, что недоразумѣнія съ Греціею уже окончены и проситъ ихъ содѣйствія къ заключенію торговаго трактата. Увѣряютъ, что Рейсъ-Эфендій отвѣчалъ весьма ласково г ну Гларакису на его ноту. Г. Муссурусъ еще не выѣхалъ однако къ своему посту въ Аѳины.

Turcya.

Konstantynopol, 29 *grudnia*.

Porta, pod dniem 25 b. m., zawiadomiła urzędową notą wszystkich Reprezentantów wielkich mocarstw, że spory z Grecyą już są zakończone; wzywa ich oraz, aby za swoim wpływem, traktat pokoju i handlowy między obu stronami do skutku przywieść raczyli. Reis-Efendi miał odpowiedzieć nader pochlebnie P. Glarakis na notę przez tegoż podaną. Jednakże P. Mussurus jeszcze nie wyjechał na swoję posadę poselską do Aten.

Египетъ.

Въ Тріестѣ получено 16 Января извѣстіе, что Вице-Король Египетскій заболѣлъ. Извѣстіе это тѣмъ важнѣе для Европы, что Мегмедъ-Али, послѣдніе годы своего правленія посвятилъ цивилизаціи своего края. Онъ дѣятельно покровительствуетъ проекту проведенія канала чрезъ Суэзскій перешеекъ и часто говоритъ, что дѣла его на пользу Египта, должны окончиться этимъ исполинскимъ трудомъ. Дѣйствительно Вице-Король много оказывалъ пособія французскимъ инженерамъ, посланнымъ для нивелировки мѣстности. На этой недѣлѣ имѣютъ прибыть въ Александрію Французскіе, Австрійскіе и Англійскіе инженеры, для окончательнаго опредѣленія мѣста чрезъ которое будетъ проведенъ каналъ.

— Въ *M. Chronicle* напечатано письмо изъ Александріи, въ коемъ сообщаютъ, что тамъ скончался зять Вице-Короля, Мохаре-Бей, и что погребеніе его совершено съ большимъ великолѣпіемъ, причемъ присутствовали всѣ знатнѣйшіе тамошніе сановники и европейскіе консулы. Бѣдные лишились въ немъ великодушнаго благодѣтеля, государство отличнаго правителя, Вице-Король сына и преданнѣйшаго друга.

— За десять дней предъ симъ Вице-Король созвалъ во дворецъ всѣхъ знатнѣйшихъ сановниковъ и присутствовавшихъ членовъ своего семейства, и письменнымъ актомъ, прочитаннымъ его зятемъ, Кіамиль-Пашею, просилъ ихъ, чтобы они совѣстливо исполняли возложенныя на нихъ обязанности, причемъ преимущественно предписывалъ, чтобы при исполненіи долга своей службы не обращали вниманія ни на взаимныя другъ къ другу отношенія, ни даже на родство съ нимъ. По прочтеніи сего акта, Мегмедъ-Али произнесъ краткую рѣчь, которую окончилъ замѣчаніемъ, что въ Египтѣ всѣ, за исключеніемъ его самаго и его коня, расположены къ лихоимству.

Egipt.

Do Tryestu nadeszła wiadomość, w dniu 16 stycznia, że Wice-Krol Egiptu zasłabł nieco; wieść ta tém więcéj obchodzi Europę, że Mehmed-Ali ostatnie lata swego życia poświęca wyłącznie cywilizacyi swego kraju. I tak między innemi, projekt kanału przez międzymorze Suez znalazł w nim najdzielniejszego opiekuna; zwykł nawet mawiać, że zawód jego, poświęcony dobru Egiptu, powinien się zakończyć tém olbrzymiém dziełem. Istotnie, sędziwy Wice-Król udzielał ze swéj strony wszelkiéj pomocy inżenierom francuzkim, wysłanym w celu zniwelowania gruntu, w tym zaś tygodniu spodziewani są w Alexandryi, inżenierowie: Francuzcy, Austryaccy i Angielscy, w celu ostatecznego wyznaczenia miejsca, przez które ma być kanał przebity.

— Z Alexandryi piszą do *Morning-Chronicle*, że tamże umarł Mohare-Bej, zięć Wice-Króla, i że pogrzeb jego odbył się z wielką okazałością; wszyscy Konsulowie Europejscy, jako też najwyżsi urzędnicy kraju byli na nim obecni. Ubodzy tracą w nim wspaniałego dobroczyńcę, kraj wybornego administratora, a zaś Wice-Król syna i najprzychylniejszego przyjaciela.

— Przed niejakim czasem, zgromadził Wice-Król do pałacu wszystkich wyższych urzędników i obecnych męzkich członków familii swojéj, i w pismiennéj rozprawie, czytanéj przez drugiego zięcia jego, Kiamil-Baszę, napominał ich, aby sumiennie wypełniali obowiązki powołania swego; przyczém zalecał im szczególniéj, aby przez wzajemne względy, lub może obawiając się młodszych jego krewnych, obowiązków tych nie zaniedbywali. Po odczytaniu tego pisma, miał Mehmed-Ali ustną przemowę, którą zakończył temi słowy: że w Egipcie wszyscy, prócz niego i konia jego, przystępni są przekupstwu.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга—Печ. позвол. 27-го Января 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.